

NÁVYKOVÉ CHOVÁNÍ

OD TEORIE K PRAXI

MRT Návykové chování

CO SE V TOMTO BLOKU DOZVÍTE?

- **Piráti mají dlouhodobě nejpropracovanější a nejvíce evidence-based postoj k problematice návykového chování**
- Jaké jsou základní pilíře dlouhodobého programu?
- Jak naši koncepci aplikujeme v řešení současných výzev?
- Co má společného rizikové závislostní chování a trauma?
- Proč je tak důležitá péče o duševní zdraví?
- Jaké regulace fungují a jaké již dávno prokázaly svou neúčinnost?
- Co konkrétně chystáme v oblasti konopí, psychedelik či třeba kratomu?
- Jak probíhá příprava legislativních změn?
- Jak přistupovat k možnostem racionální regulace hazardu?

REGULACE, NIKOLIV PROHIBICE

- Šedesát let od podepsání Jednotné úmluvy OSN o omamných látkách (1961)
- Celosvětové selhání tzv. “války proti drogám”
- Obchod s OPL - jedno z nejvýdělečnějších průmyslových odvětví
- Odhadovaný obrat 320 miliard dolarů ročně, kontrolován mafií
- Psychotropní látky snadno dostupné na černém trhu

VÁLKA PROTI DROGÁM

- Nezaložena na důkazech
- Nespravedlivá
- Diskriminační
- Stigmatizující
- Neúčinná
- Škodlivá
- Drahá
- Neproporcionální
- Nelegitimní

Undercover Cops Posing As Drug Buyers Arrested By Undercover Cops Posing As Drug Dealers

IHL

February 1, 2019

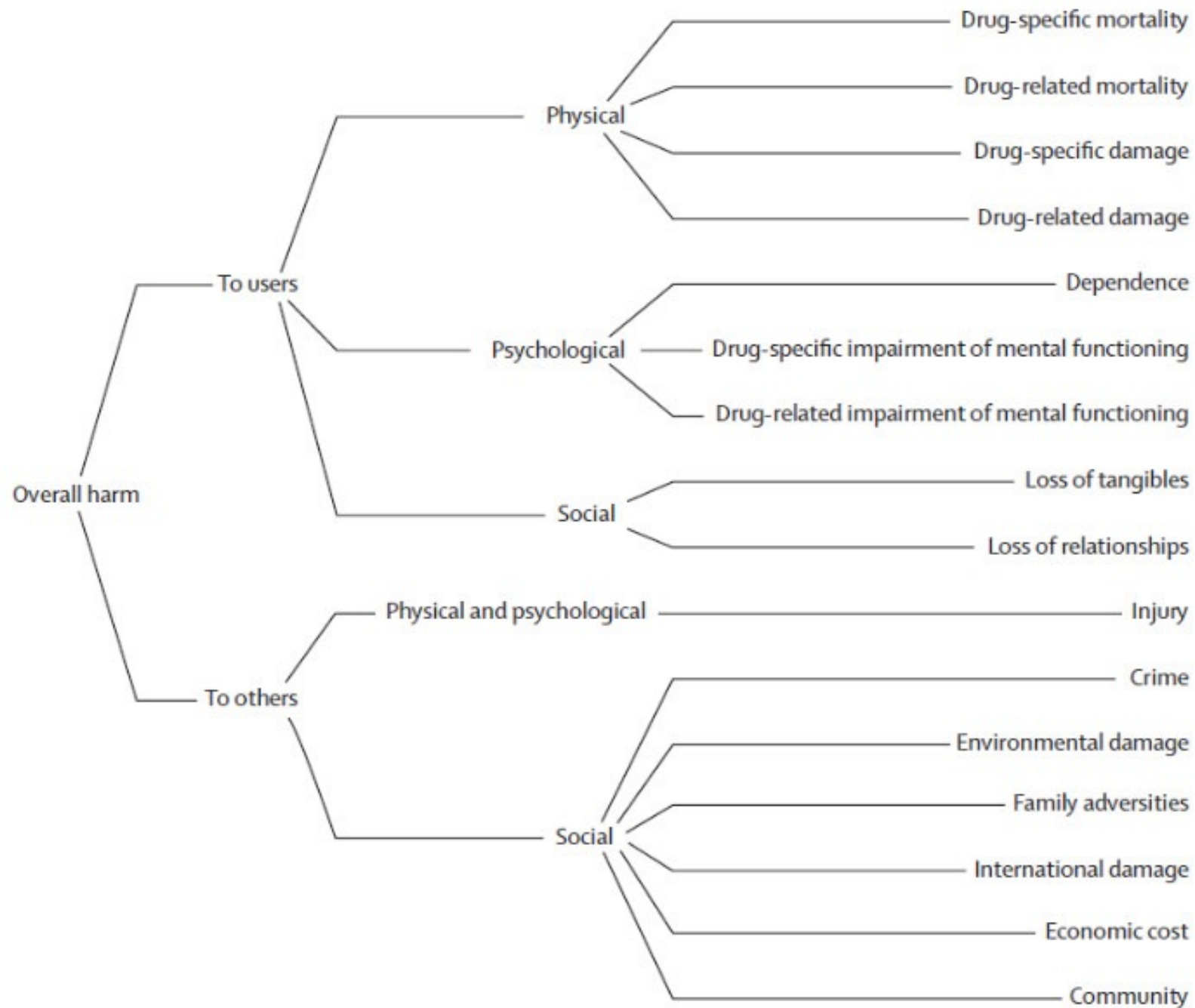

REPRESE NENÍ ZALOŽENA NA DŮKAZECH

- U léčebných intervencí vyžadovány důkazy o nákladové efektivitě
- Důkazy, že užívání nelegálních drog je spojeno i s pozitivy, se nesmí shromažďovat
- Při odhadu rizika spojeného s drogami se přihlíží k riziku maximálnímu, nikoliv průměrnému
- Důkazu, že droga poškozuje, se vždy věří, vždy je považován za závažný
- Prevence nezískává dostatek finančních prostředků

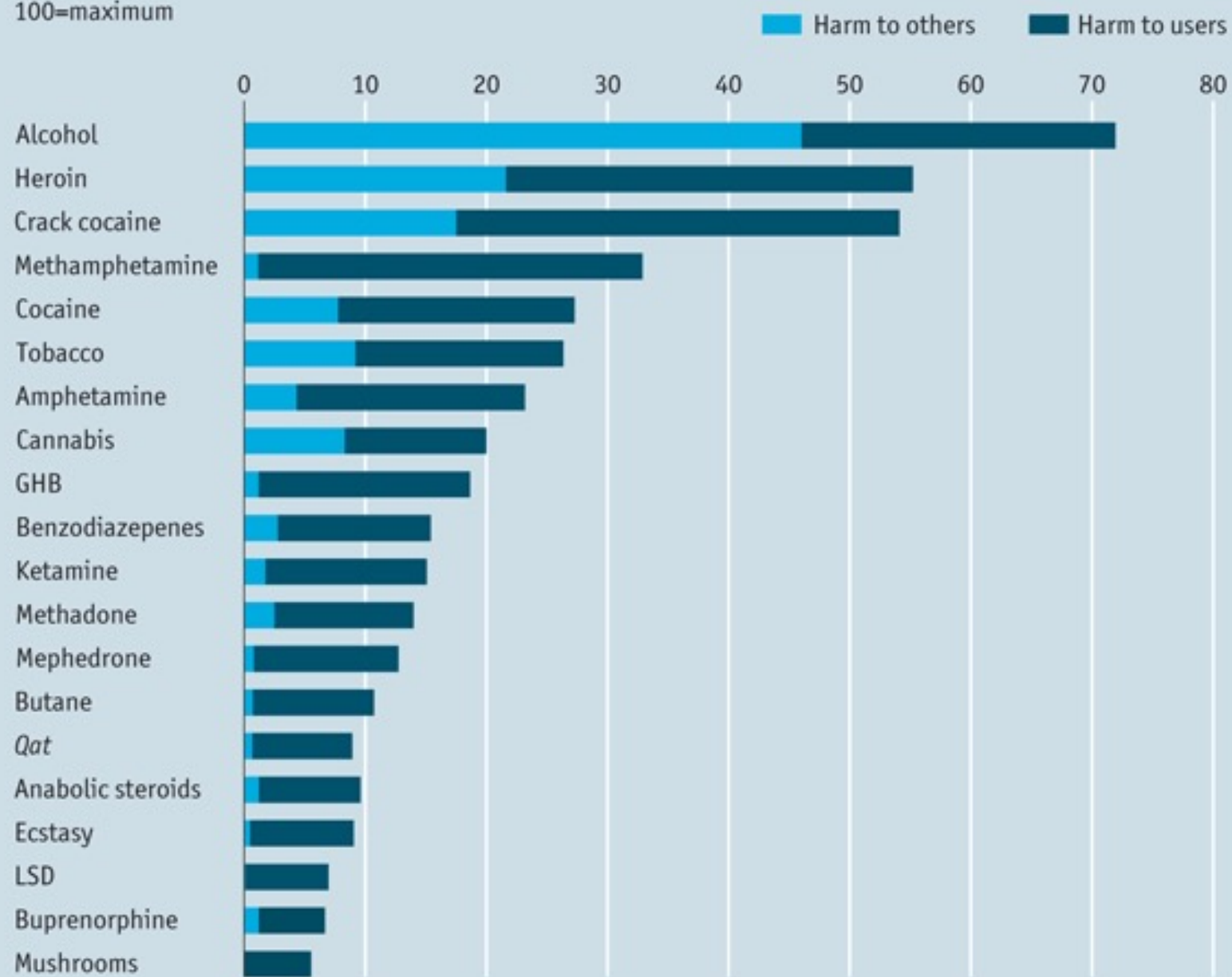
REPRESE NENÍ ZALOŽENA NA DŮKAZECH

- Vědecký výzkum nemotivuje změnu zákona směrem od tvrdého k mírnějšímu
- Důkazy pro opatření snižování rizik jsou považovány za schvalování užívání
- Přináší-li výzkumník důkazy proti opatřením vymáhání práva, je to považováno za liberalizační
- Vymáhání práva a boj proti drogám nevyžadují vůbec žádný důkaz, prostě jsou považovány za účinné a vhodné

Harm caused by drugs

100=maximum

Source: "Drug harms in the UK", by David Nutt et al. *The Lancet*

PARADOXY PROTIDROGOVÉ POLITIKY

- jsou zakazovány pomáhající intervence
- lidé jsou přísně trestáni za bagatelní činy
- za šíření toxikomanie přísné tresty, zatímco reklama na alkohol je všudypřítomná
- za nakládání s gramovým množstvím nelegální drogy dlouhé tresty, zatímco alkohol a tabák lze držet v jakémkoliv množství
- některé psychoaktivní látky s prokazatelně léčebným a příznivým účinkem nelze použít ani jako lék

REPRESE NEPOMÁHÁ, ŠKODÍ

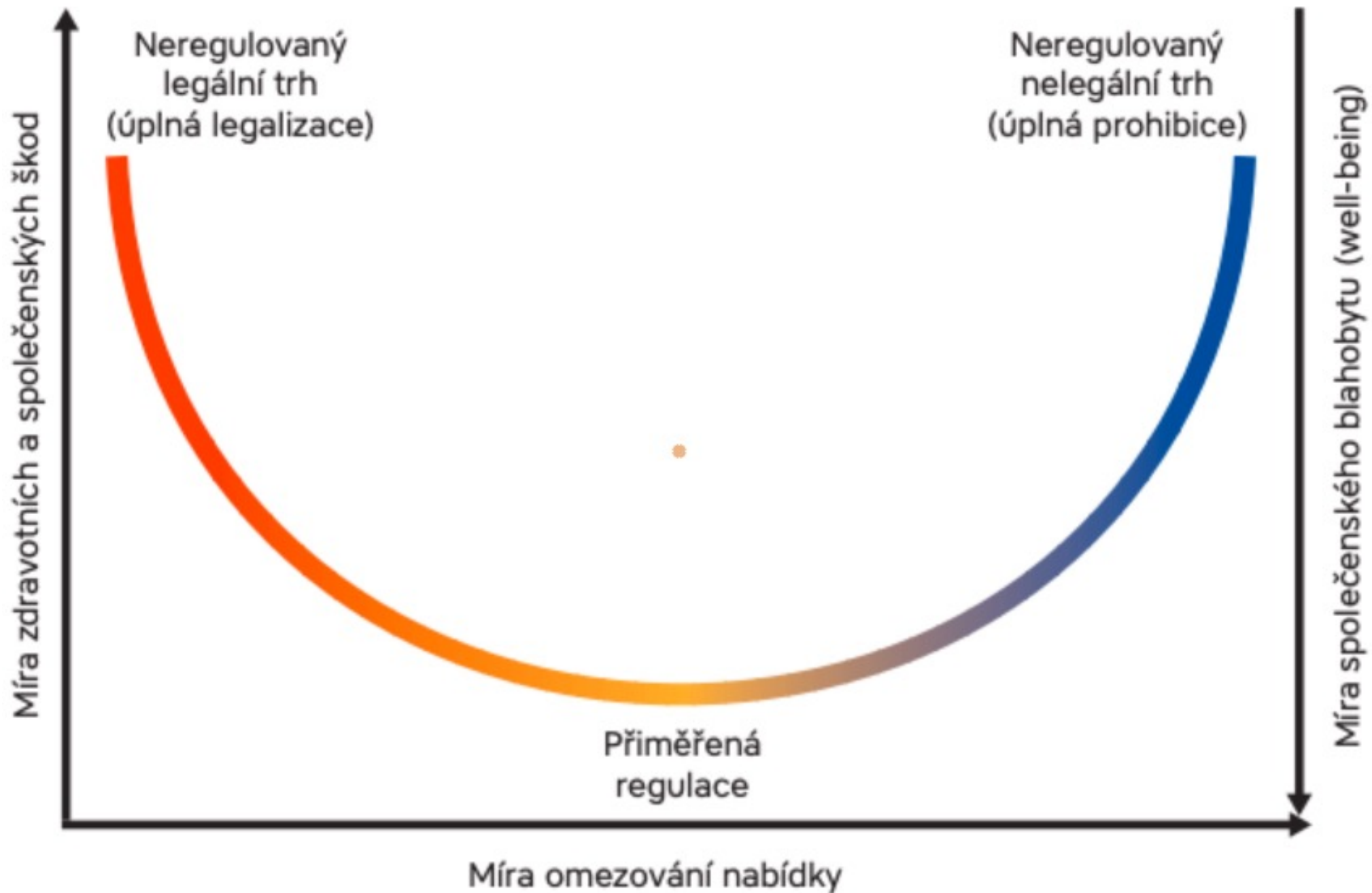
- kriminalizace nakládání s psychoaktivními látkami právně znesnadňuje až znemožňuje poskytování některých sociálních a zdravotních služeb lidem, kteří užívají
- mnoho zdravotních obtíží spojených s užíváním “drog” je způsobeno nemožností kontroly obsahu a kvality substancí z černého trhu
- populace uživatelů je nucena užívání tajit a skrývat, tím je hůře dostupná pro intervence, které by prospěly veřejnému zdraví

RIZIKOVÉ UŽÍVÁNÍ JE TÉMATEM DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ

- vstupní “drogou” není ani konopí, ani alkohol, nýbrž trauma
- závislost nezpůsobuje látka samotná, nýbrž okolnosti
- k užívání nelze přistupovat jako k morálnímu prohřešku - není to tak a ani to nefunguje
- prevence rizikového užívání je tématem nás všech, zvláště ve společnosti tak nakloněné alkoholu, jako je ta naše
- efektivní prevence nedocílíme zastrašováním ani zakazováním

PREVENCE MÍSTO REPRESÉ

- Omezení vlivu černého trhu
- Zvýšení všeobecné informovanosti o psychotropních látkách
- Omezení rizikového užívání a souvisejících škod
- Zákonná úprava musí respektovat základní lidská práva každého
- Chceme funkční systém, který předchází rizikům spojeným s jejich užíváním a zmírňuje jeho následky
- Klademe důraz na rozšiřování a zkvalitňování sítě služeb oproti nesmyslnému lití peněz do represivního systému
- Nechceme, aby lidé vykonávali neproporcionální tresty za zločiny bez oběti

PILÍŘE PIRÁTSKÉHO PROGRAMU

- **Reforma**

- Zákony musí brát ohledy na potřeby a fungování společnosti
- Musí být umožněno vědecké zkoumání a léčebné využití látek
- Dospělí lidé nesmí být postihováni za pěstování a držení látek pro osobní potřebu
- Musí být zaručena svoboda věcně a objektivně informovat o psychotropních látkách a jejich pozitivních i negativních dopadech na lidský organismus a společnost

PILÍŘE PIRÁTSKÉHO PROGRAMU

- **Regulace**

- Legalizace bude efektivním řešením v boji proti drogovým mafiím
- Legalizace sníží poptávku na černém trhu a oslabí jeho nabídku i přidruženou trestnou činnost
- Poskytování nezletilým nebo obecné ohrožení pod vlivem budou nadále trestné

PILÍŘE PIRÁTSKÉHO PROGRAMU

- **Zdanění**

- Obchod s drogami bude legalizován a zdaněn
- Způsob výroby, prodeje a kontroly kvality budou stanoveny dle typu psychoaktivní látky
- Povolení k obchodování s psychotropními látkami získá jen subjekt, který splní státem předepsané podmínky
- Daň z prodeje psychotropní látky přinese do státního rozpočtu prostředky navíc

REGULACE TRHU S KONOPÍM

SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

- Připravuje státní rozpočet o daňové výnosy
- Viktimizuje a stigmatizuje osoby užívající konopí
- Omezuje prostor pro snižování negativních dopadů v kontextu vymáhání práva
- Generuje nadměrné společenské náklady

CÍLE NAŠEHO NÁVRHU

- **Veřejné zdraví**
 - Omezení přístupu u rizikových skupin
 - Nastavení systému prevence, harm reduction a léčby
 - Snížení zdravotních rizik

CÍLE NAŠEHO NÁVRHU

- **Kontrola a vymáhání práva**
 - Uvolnění kapacit OČTŘ
 - Redukce organizovaného zločinu
 - Snížení počtu vězňů
 - Eliminace postihu jinak neproblémového chování

CÍLE NAŠEHO NÁVRHU

- **Ekonomika, trh, rozpočet**
 - Podpora podnikání
 - Vytvoření příležitostí pro ekonomické subjekty v ČR
 - Zvýšení příjmů do státního rozpočtu

REGULACE NAKLÁDÁNÍ S KONOPÍM

- Sdružování v konopných společenských klubech
- Samopěstování pro osobní potřebu
- Licencovaná výroba + prodej
- Prodej dospělým registrovaným občanům
- Konopí a související sortiment, NE alkohol
- Licencované prodejny
- Lokální (obecní) regulace provozoven

PREVENCE A SNIŽOVÁNÍ RIZIK

- Požadavky na distributory (školení personálu, výdej infoletáků, apod.)
- Informační kampaň (HR)
- Vytvoření nových intervencí
- Provázání s existujícími program pro léčbu a snižování rizik

REGULACE PRODUKCE A PRODUKTU

- Omezení atraktivity (normované obaly)
- Omezení příměsí
- Max. koncentrace THC (20 %), min. koncentrace CBD (1 %)
- “Seed to sale”, zakázané/povolené techniky (+ doporučené postupy), analýzy produktu
- Omezení na 2000 m², max. 10 licencí na 1 subjekt
- Vertikální integrace povolena
- Licencování pěstitelé (+ dovoz)

JAKÉ TO BUDE MÍT DŮSLEDKY?

• Ekonomické

- navýšení prostředků na služby prevence, léčby a harm reduction až 346,2 mil. Kč
 - snížení výdajů na vymáhání práva na 458,4 až 619,5 mil. Kč
 - výnosy ze spotřební daně z konopí (spolu s DPH) odhadovány 657 mil. Kč - 1 836 mil. Kč ročně
 - nové ekonomické příležitosti
 - daňové příjmy, redukce výdajů na vymáhání práva
- x**
- agentura, registrační systém, navýšení prostředků na služby

JAKÉ TO BUDE MÍT DŮSLEDKY?

- **Společenské:**

- snížení přestupkové a kriminální aktivity
- snížení viktimizace a stigmatizace osob
- snížení zdrav. a soc. škod
- omezení přístupu rizikových skupin

x

- možný nárůst problémového užívání konopí a s tím související zdrav. a soc. dopady
- **mitigace:** registrační systém (limity), individualizované harm reduction, posílení služeb, zákaz propagace a reklamy

Tabulka 10: Úspory nákladů vymáhání práva.

	Scénář 1 – Uruguay	Scénář 2 – Kanada	Scénář 3 – Washington
1. Trestné činy			
<i>z toho Policie ČR</i>	50 353 567 Kč	55 855 160 Kč	65 273 142 Kč
<i>z toho Státní zastupitelství</i>	30 025 894 Kč	33 306 501 Kč	38 922 455 Kč
<i>z toho Soudy</i>	20 412 015 Kč	22 642 216 Kč	26 460 019 Kč
<i>z toho Vězeňská služba ČR</i>	132 386 359 Kč	146 850 795 Kč	171 611 947 Kč
2. Přestupky			
<i>z toho Policie ČR</i>	14 396 966 Kč	33 867 011 Kč	39 577 476 Kč
<i>z toho Obecní policie</i>	2 196 560 Kč	5 167 124 Kč	6 038 375 Kč
<i>z toho Obecní úřady</i>	768 406 Kč	1 807 576 Kč	2 112 359 Kč
3. Ušlá produktivita	207 862 200 Kč	230 573 070 Kč	269 451 000 Kč
Celkové úspory	458 401 966 Kč	530 069 454 Kč	619 446 774 Kč

REGULACE PSYCHEDELIKY ASISTOVANÉ TERAPIE

CÍLE NAŠEHO NÁVRHU

- Umožnění psychoterapie facilitované psychedeliky
 - Psilocybin, MDMA
 - Deprese, PTSD, paliativní péče, závislostní poruchy
- Síť licencovaných klinik a certifikovaných psychiatrů, psychologů, psychoterapeutů
- Kvalita intervence odpovídající úrovni klinických studií

JAKÉ TO BUDE MÍT DŮSLEDKY?

- Navrácení do produktivního života
- QALYs (quality-adjusted life year)

**REGULACE
PSYCHOMODULAČNÍCH
LÁTEK**

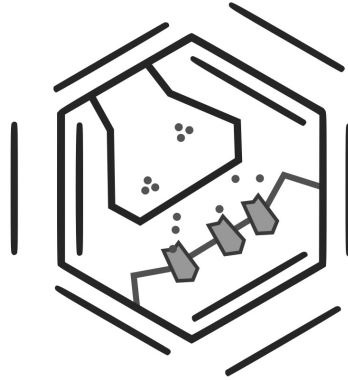
(NAPŘ. KRATOM)

CÍLE NAŠEHO NÁVRHU

- Regulace nezařazených látek
 - Ochrana spotřebitele
 - Prevence užívání dětí a mladistvých
 - Prvky snižování rizik

ZDROJE

- Úřad Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu: [Oceňování hodnoty trhu s nelegálními drogami](#), 2005.
- Hughes, Caitlin, Stevens, Alex 2010-7-21 [What can we learn from the Portuguese decriminalization of illicit drugs?](#). British Journal of Criminology. Oxford University Press, pp. 1014.)
- Mravčík, V. (2022) Válka je vůl. Příspěvek na AT konferenci Společnosti pro návykové nemoci, Seč.
- Michailidu, J. et al. (2022) Regulace trhu s konopím v ČR: dopadová studie a implementace jejích závěrů. Příspěvek na AT konferenci Společnosti pro návykové nemoci, Seč.
- Nutt, D. J., King, L. A., & Phillips, L. (on behalf of the Independent Scientific Committee on Drugs) (2010). Drug harms in the UK: A multicriteria decision analysis. The Lancet, 376(9752), 1558–1565
- Maté, G. (2018) In the Realm of Hungry Ghosts. [Ebury Publishing](#), 198750222
- MacCoun, R. J. (2010). The implicit rules of evidence-based policy analysis, updated. Addiction, 105(8), 1335-1336. doi: 10.1111/j.1360-0443.2010.02936.
- MacCoun, R., & Reuter, P. (2008). The implicit rules of evidence-based drug policy: a U.S. perspective. Int J Drug Policy, 19(3), 231-232; discussion 233-234. doi: 10.1016/j.drugpo.2008.02.012

DĚKUJEME ZA POZORNOST!

Chcete se dozvědět víc nebo se zapojit do týmu?
Navštivte nás na Zulipu - #Návykové chování